

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előzetési árak:		Videkre küldve:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 18 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 9 . . .		
Negyed évre . . . 2 . . . 50	Negyed évre . . . 4 . . .		
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . . 70		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK IÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többeszer megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Az államosításról.

Írta: **dr. Ktrály Péter.**

Békét vásároltunk 1867-ben hazánk részére. Békét vásároltunk Auszriától, ettől a nemzetközi iparlovagtól, melynek soha a magyar nemzet iránt nem volt egy szemernyi jóakarata, egy legparányibb becsületes jóindulata. Mikor kötekedett, mindig gonosz volt; mikor békét kunyorált, mindig rafinírozott volt; mikor barátságot szinlelt, mindig vesztünkön törte az eszét . . .

Mekkora hülyeség és erkölcsi törpeség kell ahhoz, hogy Ausztria iránt és kormánya iránt Magyarországon valaki bizalommal viseltessék! Ezt mindenki tudhatja, a kinek józanese van és mindenki láthatja, a kinek szemé van. A folytonos tulbecsülése Ausztria hatalmának, a rendszeresített ki csinylése és böcsmérlése Magyarország erejének és önérzetének; a kiapadhatatlan tultengetése a szervilizmus oktan terjesztésének; a folytonos agyonkorteskedése nemzetünk függetlenségi vágyának és törekvésének . . . Ezek a gonosz munkák tartják békóban a magyart és hizlalják rajtunk az osztrákokot. Az osztrák diadalmasan elődik rajtunk tovább; mi pedig az ő boldogítására gyalázatosan sülyedünk, pusztulunk, gyengülünk. Ez azonban százszorta inkább a mi bününk, semmint Auszriának erénye. A magyar kormány és miniszterium csak egy czifra ruhába öltöztetett maskura. Mindent megtehet Ausztria érdekében, — semmit sem tehet Ausztria szája ize ellen ezért a nemzetért és országért, melynek boldogítására lenne hivatva . . . Hajh! hiába! Magyarország liberális állam és itt a liberalizmus rapsodiája a magyar nemzet megrontása Ausztria jóvoltáért.

Legujabban a kormányon és törvényhozáson az államosítás láza uralkodik . . . Mi az az államosítás? Rendszeresített aknamunka a magyar államnak ma már csak papirosn figuráló létfeltételei ellen . . . „Magyarállam! ez a technikus terminus egy közjogi fictio, egy papirosra írott valótlan-ság. Állam nincs, nem is volt soha, nem is lesz soha független kormányhatalom nélkül . . . Kormány és hatalom pedig nincs és nem is volt soha nemzeti hadsereg nélkül . . . Az államok nemzetközi jogiszemélyek, a melyeknek a feje a függetlenül gondolkozó és szabadon tervező törvényhozási és kormányzási hatalom; keze és lába pedig a külsőképen fizikailag működő és a fő gondolatát érvényesítő

hadsereg; emésztő szerveit, valamint a vérkeringés organizációját és ennek központját; a szívet pedig az életfenntartásra és életműködésre rendeltetett munkás nép képezi, mely után a fő, a kezek és lábak táplálkoznak, működnek és cselekesznek . . . Ezek ugy az ép testalkotó embernek, mint az államnak egyaránt nélkülözhetetlen alkatrészei . . . És épen azért mert ez így van, mert ez megczátolhatatlan igaz: épen ezért nem állam Magyarország. Nem állam ez a mi országunk, mert nincs feje, suverain legfőbb hatalma, nincs keze-lába, illetve nincs hadserege és nincs egészséges életműködése s a mi legelszomorítóbb: nincs szíve! . . . Avagy legfőbb magyar nemzeti hatalom-e a bécsi akarat; mely porba alázza nemzetünket? végrehajtó hatalom-e a sárga-fekete osztrák hadsereg, mely vérünkön hizik? és vérkeringés-e a meghamisított hazafiság és megmételtyezett nemzeti szellem? Ime már is osztrák állam kiegészítő része a mi országunk . . . és még mindig államosítanak tovább!

Tudós! kinek még lelke romlatlan és esze józan: gondolkozzá-e kétségbeejtő rébusok felett és világosítsd fel ezt a nemzetet, mely 1848—49 óta színvakságban szenved!

Április 14-ike 1849-ben.

Írta: **gróf Vay Sándor.**

Most volt az évfordulója annak a nevezetes napnak, mikor a debreczeni országgyűlésen kimondták a Habsburg-Lotharingi ház trónvesztését. Ezt a szót az Olmützben márczius 4-én ránk erőszakolt összbírodalmi alkotmány okozta, siettetve pedig Windischgrätz seroagainak a több helyen való megverése.

Az isaszeghi győzelmes csata után Kossuth Görgeyvel bevonult a Graszalkovich kastélyba, és ugyanazon ágyban aludt — a híres Mária Terézia-féle szobában — melyben előtte való éjjel még Windischgrätz töltötte az éjszakát. Ebben a tereben — április 7-én — vetette föl Kossuth először azt az eszmét, hogy t. i. az ónodi gyűlés trónfosztó határozatához hasonlóan — mondják ki az ország függetlenségét. Klapka és Vukovich Sebő kormánybiztos hallották s utóbbi azt kérdezte, tudja-e már ezt Görgey is.

Kossuth nem-mel felelt, ígerte azonban, hogy elutazása előtt még beszélni fog vele. Görgey azonban a váci diadalmas csata hírére odautazott. Kossuth pedig Horváth Mihály püspökkel neje elébe Hatvanba ut-

zott. Görgeyvel csak Debreczenből tudatta a már megtörtént tény. Kossuth galopinja, Fekete László Görgeyt ápril 17-én a lévai főhadiszálláson találta.

Mint Vukovich följegyzéseiben olvassuk „a dolog nagyobb meglepetést nem idézett elő.” Görgey lehajította a fejét és mélyen haligatott. Daniel főintendáns, meg Ludwig össze is kaptak egy kissé, de csakhamar kibékültek; mert nem akartak pisztolyra duellálni, a hogy Görgey, tréfából tanácsolta nekik.

Érdekes Vukovich jegyzeteiben az is, hogy: „a seregben egyetlen egy szó sem volt hallható Kossuth ellen, akit a Görgey környezete mindig nagy áhítatossággal emlegetett. Midőn Fekete László mint a függetlenségi nyilatkozat ellenzőit Nyáryt és Mészáros Lázárt említette, a környezet ezek ellen fordítá kikelése hullámaikat.

Ennek a napnak az estélyén többeket hívott magához vacsorára Damjanich. Itt nagy vitatkozások történtek a függetlenségi nyilatkozat miatt, de lényegében senki sem volt ellene. Legfeljebb a határozat időszerűtlen-ségét vitatták némelyek. Ezen az emlékezetes vacsorán részt vettek a többek között Leiningen W. Károly gróf, Esterházy gróf, Bethlen József gr., Damaszkin István, to-

vábbá Görgeynek több fiatal galopinja. — Bogdanovich, Damjanich galopinja még a parlamentet védelmézte — de Damjanich, a ki rajongásig szerette Kossuthot, s honvédei előtt mindig apáknak nevezte, mint háziur nem keveredett a disputába. Eonél a vacsoránál történt Görgey és Nagy Sándornak nevezetes összekocczanása is, a melynek az augusztus 2-iki debreczeni csatában ittak meg a keserű levét a Nagy Sándor csapatai.

Arról esett ugyanis szó, hogy a nagyon is fiskálisos, tablabirói parlamenttel szemben, üdvös lenne a katonai diktatura. Erre Görgey környezete egyenesen a fővezért vélte a diktatori állásra alkalmasnak, mire Nagy Sándor bosszankodva vágott az asztalra.

— Ha erre valaki gondolni merne, én lennék a Brutusa. Ettől a pillanattól kezdve meggyűlölte Görgey a geuorálist és mindig kicsinylőleg nyilatkozott hadi operációiról.

Akkori kortársak hiteles följegyzései szerint Kossuthot és Görgeyt is a függetlenségi nyilatkozat választotta el egymástól. Még Gödöllőn a legmelegebb barátság fűzte őket össze, s egy máig élő agg urasszony emlegeti, hogy a gödöllői nők előtt így tréfálkoztak:

Tanügyünk tarka képe.

Minden állam, minden nemzet azon van, hogy egyenlően eltöltött idő és egyenlően végzett munka mellett a szerzett qualificatio és a vele járó jog is egyenlő legyen. Ha tehát az a gyerek elvégezte a négy elemi osztályt és két évet töltött meg ezen felül akár az elemi V. VI-ik, akár a felső elemi I. II dik, vagy a polgári iskola I. II-ik osztályában, a hol mindazt tanították neki, amit akár a real- akár a gymnasium első-második osztályában tanítanak; sőt még ennél is többet: bár joggal megkövetelheti azt, hogy az ott nyert bizonyítvánnyal becsassák be a köznevelési III. osztályába.

De tovább megyek! A jelenlegi tanügyi állapotunk mellett, ha valaki elvégezte a polgári iskola 4 ik osztályát, nem lephet a gymnasium vagy realiskola 5 dik osztályába. Viszont a gymnasiumból nem mehet a realba és vice versa! Seholy annyi zűrzavar, annyi sokfelesége az iskoláknak, mivel épen nálunk.

A mellett folyton-folyvást a köznevelési egualizálása mellett érvelnek, beszélnek. Sőt egy és ugyanazon iskolában is van bifurkatio és bifurkatio nélküli tanuló. Vannak görög pótlások és nélküliek.

Az 1868/68 t. ez negyven hősiesen határozta el az elemi iskolák contemplant, annak dacára nálunk, Magyarországon vagy 30% az iskoláknak csak a 4 osztályú. És miért? Mert az V. VI. osztályok nincs meg az ő qualificationalis értéke! Mit csinálnak tehát a szülők? Azt, hogy a gyermekeket nyakra-főre a gymnasiumba iratják be, akár van, akár nincs képesség, vagy tehetség abban a tanulóban, hogy a tudományos pályára lephessen.

A köznevelési tanügyben meg mindig sok a sallang, a csafraug, a minék az a szegény agyongyöngyöt tanu az életben soha semmi hasznát nem veszi. A latin és görög holt nyelv meg mindig kísértet. A realiskolákban

— Látták-e már a lángelkű Kossuthot, ez az. Mire Kossuth Görgeyt tolta előre s úgy mondta:

— Hat a magyar hadak győzedelmes fővezérét látták-e már -- ime ez az. Nezzek meg jól.

Görgey emlékirataiban keserűen kel ki a függetlenségi nyilatkozat ellen, s azt állítja, hogy ezzel jatszotta el a magyar a külföldi rokonszenvet, „Kossuth — ugymond — a külföldi nagyhatalmak, Anglia, Németország, Törökország, sőt Amerika segítségével is bizott, de hat ebből semmi sem lett.”

Pedig bármilyen tárgyilagosan ítéljen is majd egykor a historia, nem a vértanúhalált — azt Szacsavay Imre által megírt s a debreczeni nagytemplomban elhangzott függetlenségi nyilatkozat volt az 1848-49-iki események legvégzetesebb lépése, de az, amikor Görgey, ahelyett, hogy Pozsonybol Beesig kergette volna Welden, Wohlgemuth és Windischgrätz vert hadait — amint ezt neki Vukovich is tanácsolta, — e telenül állt Komáromnál, majd Buda ostromával vesztette idejét.

A végzet súlyosabban nehezedett ránk azután. A muszka minden nemzetközi jog ellenére, mint rebellisek-re tört ránk és Világosnál gyászba borult a magyar ég napja. Gyászba, mint Tökölly alatt, hogy: „átméne Petneházy 900 huszárával a tsászár hűségére”, mint a majthényi sikon, mikor Károlyi Sándor aláírta a pacificatio töltételeit és „hazatlan bujdosó leve a nagyságos fejedelem tsekely hiveivel...”

pedig annyi a rajz, hogy horpadtmellűvé es félvakká teszi a tanulót. Beszélnek folyton-folyvást a tulterhelteésről, de mit sem tesznek ellene!

A tankönyv irás dűhe és maniaja is temérdek bajt okoz a szülőknek és gyermekeknek egyaránt. Nincs azaz év, hogy újabb meg újabb tankönyv ne kerülne a gyermek kezébe, noha a tudomány nem halad oly gyorsan, hogy vele párhuzamban minduntalan újabb tankönyveket kellene írni. Complicálják, kitekerik a tantárgy logikáját, értelmet, csak hogy újabb könyvet adjanak ki. Ugyan nézzük meg a Moenik—Szabóki-féle aritmetikát s számtant, a Kriseh és Mihalkovits-féle természetrajzot, a Krüger-féle fizikát, a Ribari-féle földrajzot és hasonlitsuk össze azokat az újabb fajtájú kegyetlen és barbáryelvezetű tankönyvekkel! A polgári iskolát kiforgatták abból a stadiumból, a mibe Csengeri Antal teremtette meg. A mai polgári iskola korantsem az a bürgerschule, a mi Németországban, az is csak szaporítja a proletariátust.

Hasson oda a kormány, hogy a jelzett mizériák megszünjenek. Teremtse meg az egységes köznevelési tanügyet; adjon egyenlő jogot az elemi iskola V. VI. osztályának a köznevelési első-második osztályának. A klasszikus nyelveket — ha már okvetlen kell, ráer a gyermek a III. osztályban megkezdeni. Végre vessen véget a kormány a tulterhelteésnek és a tankönyvek folytonos változtatásának.

Kuthi Zsigmond.

A „Csokonai Kör” felolvasó ülése.

A debreczeni Csokonai kör, mely ez évben tevékeny működést fejtett ki, a felolvasó ciklusát tegnap fejezte be. A tegnapi utolsó felolvasó ülés is méltó volt az eddig rendezett felolvasásokhoz. Jól összeválogatott, vonzó műsort állított össze a vezetőség s ennek tulajdonítható az a nagy érdeklődés, melyet városunk szépért, nemcsak a múltban s a jelenben is tanúsított a kör ünnepi iránt.

Tegnap is zsutolva volt a városháza díszterme. Különösen szép hölgyek, asszonyok és leányok foglalták el a helyeket, hogy tanulmányi legyenek ezuttal is annak a szellemi élvezetnek, melyet a Csokonai kör nyújt.

Delután 5 órakor kezdődött a felolvasás Komlóssy Arthur a kör alelnöke nyitotta meg az ülést, visszapillantást vetett a kör múltjára s eddigi működésére. Meleg szavakban emlékezett meg a kör első elnökéről, Vertesi Arnoldról, Szell Farkasról, Géresi Kálmánról és mindazokról, kik a kör érdekében buzgólkodtak. Köszönettel adózott a közreműködőknek és a hölgyeknek kik oly hív látogatói a kör üléseinek és a felolvasó ülést megnyitotta.

A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után a „Petőfi dalkör” nagy tetszés mellett énekelte el Csokonai „A reményhez” ez. dalát.

Majd Groó Valéria, a debreczeni színház tagja lépett az emelvényre s hatásosan adta elő Rákosi Jenő „A művésznövendék” ez. magánjelenetét.

Tüdős János dr. a kör főtitkara „Uti képek” ezimel szellemes s a figyelmet mindvégig lekötő, gyönyörködtető s élvezetes előadást tartott.

A zajos tetszéssel fogadott felolvasást Bernáth Gizella czimbalomművésznő játéka következett. Kurucz nótákat játszott annyi

művészzel, olyan közvetlen hatással, hogy eksztázisba hozta a hallgatóságot.

Az orkányszerű tapsvihár után, melylyel a gyönyörű czimbalomjátékot jutalmazták, Farkas Imre, az újabb feltűnt poéta-gárda egyik tehetségesebb s rokonszenves tagja olvasott fel, néhányat újabb sajtó alá rendezett kedves, szép költeményeiből. A „Lyra” ez. költemény csokorból itt közöljük mutatól az egyiket, melylyel a legnagyobb tetszést aratta.

Egy emlék az, mi hozzád fűz csupán,
Ha rád emlékszem néhanap nyugodtan
Érzem: álomkép voltál, mely után
Valaha vakon, észnélkül futván
Meg-meg rogyván, vérző szívvel futottam.

De vannak álmok érthetelenek!
Hazudnak egy más boldogabb világról,
Érezzük, hogy valóság nem lehet,
És mégis... hogy ha fölébresztenek
Szemünk könyves lesz, szívünk belefájl...

A fiatal poéta után a „Petőfi dalkör” éneke következett, Huber „Szabadság dalát” énekelte el befejezésül a műsorok.

ezzel véget ért a Csokonai kör felolvasó ülése s a közönség meglepéssel távozott a felolvasásról.

Az ünnepi esztendő.

Kossuth Lajos emlékezete.

Szörnyen hitvány ez a mai kor. Az emberek szintén. Esmék, önzetlen törekvések nincsenek. Az aranyborjút imádja mindenki. A boldogulás és a vagyonszerzés rabja a tömeg. Hit, elvek és meggyőződések nélkül élnek.

A cél az élet kihasználása. Hogy az embernek egyéb rendeltetése is volna, nem tudják. De nem is akarják tudni. — Nagy szerencsétlenségeknek kell elkövetkezni, hogy észre térjen ez az elaljasodott, elkorcsosult nemzetek.

Az eszményi érzelmek sajnos, már a köznépből is kivesznek lassacskán. Megkérgesedett szívű, elfekélyesedett lelkű emberekkel találkozunk már lépten-vonon a köznépnél is. A jobbágy utódok is elfelejtik a megváltójukat. A hálátlanságnak jellemző példáját látom most is.

Kossuth Lajos születésének száz éves évfordulója van ebben az esztendőben. Szeptember 17-ike a nagy nap. De az ünnepi esztendőre kevesen gondolnak. Nem is vagyunk mi méltók az emlékéhez.

Ha igazán átérezné a magyar, hogy ki volt Kossuth Lajos, már évek előtt kellett volna gondolnia erre az esztendőre. De bizony kevesen gondolnak rá.

Még nálunk Debreczenben sem. Reméljük azonban, hogy e pársornyi írásunknak lesz valami hatása.

Hogyan ünnepelje meg Debreczen város népe Kossuth Lajos születésének száz éves évfordulóját?

Az ünnepnek méltónak kell lenni Kossuth Lajos emlékéhez és Debre-

czen városához. Ezért a következőket indítványozzuk:

Mi a Kossuth-szobor leleplezését nem vehetjük programba. Hisz a szoborra még ma is mindig csak a gyűjtés folyik és Debreczen város szégyenére Simonffy Imre és sárga-fekete társai ma is azon mesterkednek, hogy minél tovább huzzák a szobor felépítését. Mi ezért őket vádoljuk, hogy rossz indulatuk következtében Kossuth százéves születés napján, Debreczennek nincs szobra. Hogy mégis tegyünk valamit, a Tóth András szabadság-szobrát leplezzük le és koszoruzzuk meg e napon.

Koszorúzza meg a város közönsege a honvéd-oroszlánt és a honvédtemetőben nyugvó szabadsághősök sírjait. Ne maradjon koszoruzatlan egyetlen sírhalom sem, a melynek mélyén szabadságharcos alussza örök álmát.

Vendégelje meg a város közönsege a még életben levő öreg honvédek és ajándékozza meg azokat, a kik szűkes viszonyok közt élnek.

Veressenek emlékérmét, hogy e nagy nap ünnepe örök időkre felejtetetlen maradjon az utókor előtt.

Tartson ünnepélyt minden hazafias népkör, társulat és egyesület.

Mutassa meg Debreczen népe, hogy igazán a nemzet büszkesége és zászlóvivője minden nagy eszmének és érdemes reá, hogy falai között tisztelhesse az élő Kossuthot.

Legyen Debreczen ünnepe olyani hogy fényt vessen az egész országra, Hadd lássák meg, hogy itt van az ország szíve, a mely földobog még nemes, nagy eszmékért.

Tegye meg mindenki a kötelességét és akkor Debreczen történetének legfényesebb lapjára kerül ez a nemzeti ünnep, a melyet kötelessége megtartani minden hazafias érzelmű magyarnak.

NAPI HIREK.

Népgyűlés a Kossuth-szobor ügyében.

H.-Nánás városa f. hó 20-án népgyűlést tart, melynek tárgya a h. nánási Kossuth-szobornak közadakozásból megteremtése lesz. — A szoborbizottság mindent megtett a végett, hogy a derék nánási hajduk minél számosabban gyűljenek egybe. A népgyűlésen Rákosi Viktor orsz. képviselő fogja Kossuth apánk érdemeit méltatni. A hajduk közkedveltségnek örvendő képviselője e napra feleségével együtt lerándul lelkes választóihoz.

Kossuth Lajos

nagy hazánkfia egyik legsikerültebb élet nagyságu arczképe van kiállítva a Schwarcz

butorgyáros kirakatában az iparkamara palotája mellett. Ezen Kossuth képp városunk szülötte Kovács János akadémiai festő valószínűleg remekelt. Ha bár egy kissé idealizálta is Kossuthot, meglepő benyomást tesz emberre a finom metszetű szája, a rendes magyar orr és azok a bájos szép kék szemek, melyek úgy néznek le az emberre, mintha elevenek volnának. A kép magán tulajdon, de bizonyos körülmények folytán eladó, értékének csanem felényi áráért. Jó alkalom lenne valamely olyan testületnek megvenni e képet, a mely még nem gondoskodott arról, hogy helyiségében a Kossuth képe emlékeztesse a tagokat a hazaszeretetre. — Bezzog a casinó, agilis direktora ajánlatára, meg fogja festetni a Kossuth arczképét.

Egy új képviselőről.

Öszinte örömmel írjuk le ezt a hírt egy új képviselőről, a kinek a neve Rath Endre. Rath Endre, mint a Kossuth Ferencz titkára maradandó érdemeket szerzett az országos Kossuth párt szervezése körül és a mult képviselő választások nem egy sike res győzelmében. Ez az Istentől adott szónoki tehetségű, fáradhatatlan és rokonszenves szöke fiatal ember, a kit a csattogó, zengő hangja és poetikus előadása miatt, a derék büszszenimihályi magyarok és választók, midőn Kossuth Ferenczezel közöttük jart, „fülemitenek” neveztek el, győzelmet aratott a Kézdi-Vasarhelyi kerületben. Husz szótöbbséggel választották meg a kerület képviselőjévé. Mi öszintén örülünk ennek, mert ösmerjük a Rath Bandi kiváló tehetségét és gyönyörű magyar érzéseit és kívánjuk, hogy szeretett „gazdája” Kossuth Ferencz vezérlete alatt megfelelően ervényesülhessen ez a derék magyar fiatal ember nemzetünk javára. Ezért tehát sokaig eljen a legujabb és legfiatalabb Kossuth-párti követ Rath Bandi, mert minökünk továbbra is az marad ő.

Személyi hírek.

Puky Gyula főispán a Duna meléki egyházk. ujonnan választott főgondnokának, Darányi Ignác földm. miniszternek beigtatási ünnepéye alkalmából Budapesten időzik. A házbéradó behozatala elleni felebbezésünket Simonffy Imre polgármesterrel együtt fogják benyújtani Lukács László pénz ügyminiszterhez, mely célból polgármesterünk ma d. u. 4 órai gyorsvonattal szintén a fővárosba utazott, — Tóth András szobrász művészsünk visszaérkezett Budapestről, hová aszabadságszobor gipsz mintájának érbeöntés alá, végleges összeállítása végett rándult fel.

Egy kegyes hír a nagylétai széplányokról.

A „Nagyvárad Napló”-ból olvassuk ezen kegyes hírt a nagylétai szép leányokról. Így hangzik: Wolaffka dr. debreczeni plébános ez. püspök a biharmegyei Nagylétán járt vasárnap s egy új kápolnát szentelt fel. Nagy ünnepek voltak a községben s egy Wolaffkához közel álló debreczeni lap nagyon kiemeli, hogy a püspök tiszteletére adott banketten a község legszöbb leányai szolgáltak fel. Nem akarunk a viláért sem rossznyelvüskedni, de bennünk fájdalmas hirt rezgettett meg ez a kis hír. Elgondoljuk, hogy milyen szomorúak, megalá-

zottak lehet most a nagylétai leányok nagy része, a kiktől a természet megtagadta a szépséget és kívánatosságot. Őket nem engedték a főpap elé. Bizony hiába hirdetjük az alázatosságot, szeretetet és egyenlőséget, ha még a vallás fölkezt szolgálói is különbséget tesznek az emberek között, sőt különbséget tesznek a szép és kevésbé szép felszolgáló leányok között is . . .

Földszinti törzsberlők a debreczeni színházban.

Tegnapi számunkban közöltük azok névsorát, kik a debreczeni színházban egyszer s mindenkorra páholy joggal bírnak. Ez alkalommal azok neveit közöljük, kik a földszinten bírnak joggal. Földszinti helyeken berleti joggal bírnak: A) napon: Dóczy Emil dr., Lukács Béla, Nyíri Ernő, Szacs-vay Elemér, dr. Fejér Ferencz 2 hely, Györy Elekne, Rosinger József, Hevesi Gyula 2 hely, Jablonczay Kalmanné 2 hely, Aron Miksa, Toth Imre, Gondos Gy. főhadnagy, Lovag Kronenfels, Rottler Béla, Füleky Pal 4 hely, Erdélyi Mihálné, Török Péterne 2 hely, Harmathy Irma 2 hely. B) napon: dr. Balkányi Emil 2 hely, dr. Weinberger David, B. Bödi Ella, gróf Csáky Adorjan, Berger Jenő, Berger Andor dr., Friedl Ernő, Szanto Samuel dr. 2 hely, dr. Szölösi Béla 2 hely, dr. Radnai Miksa 4 hely, Fodor Józsefné, Hegedüs Sándor, dr. Weisz József, Holländer József 2 hely, Stern Józsefné 2 hely, Kanizsai Endrene, Kronovitz Ignác 2 hely. C) napon: dr. Magoss György, dr. Weinberger Sándor, Redl Siegfried, Taitler Ignác 2 hely, gróf Csáky Adorjan, Berger Andor dr. 2 hely, Joó Istvanné, Molnár Ferencz, Dobray Mária, Szölösi Ferencz 2 hely, Széles Ilona, Suhajda József, Erber Ernő 2 hely, Dalmy Barna, dr. Hütter Károly 2 hely, László Albert 2 hely. Tóth István, Fürst Ödön 2 hely, Váradi Ignác 3 hely, Dénes Arthur, Dragota Miklós, Aron Jenő, Besztercezné 2 hely, Nagy Jakab 5 hely, Péter Pálné, Menceze Henrikné 2 hely, Csathy Eereucz, Lehmann Gusztáv. Minden előadásra bérelve vannak: L. Nagy Balint 2 hely és Jámbor János 2 hely.

Krügerék megtették kötelességüket.

Akármi sors vár is a burokra a jövőben, noha az utókor közülök senkit azzal nem vádolhat, hogy a hazájuk függetlenségéért vivot szabadságharcban kivonták volna magukat a szabadság eszméjéért folytatott küzdelem alól. Egyikőjük sem maradt hátrább egy tappodtat s m, megalkuvó sunyiság soha szívükbe nem férközött s az árulás vádjával a leggerfidebb ellenséges gyűlölet sem illethet közülök csak egyet is. Amit tettek a hazaszeretet szent nevében telték, vértüket, életüket a szent eszméért áldozták s a halálraszánt küzdelemből a Krüger-család becsülettel kivette a maga részét, minden egyes családtag részt ve t, a tusában s akik el nem estek, azok még most is ott küzdenek a délafrikai harczmezőkön. Szolgáljon ime adat gyanánt alábbi kimutatás, amely hü tükrét mutatja a Krüger-család szabadságszeretetének, önfeláldozó készségének nemzete érdekében.

Krüger elnöknek négy fia van. A legidősebb, Kaspar Jan Hendrik, akiről az angolok azt állították, hogy egy izben marlette a semlegességi esküt, parancsnoka

egyik bur csapatnak. Számtalan sebhelyyel dicsekedhetik, idősebbnek látszik apjánál, malaria betegsége következtében, amelyben hosszabb idő óta szenved. Kaspárnak három fia van: Stephanus Johannus Paulus, nemrég sebesült meg Delarey alatt Pieter Gerrit Wessel, aki nehéz betegen került az angolok fogságába, szintén letette a semlegeségi esküt, felenleg Hollandiában lakik, harmadik fia Kaspar Jan Hendrik szintén küzd még, Krüger második fia Jan Adriaan is a burók között harezol, ennek három fia egymután esett el. Krüger harmadik fia Ceylonban fogságban van. A negyedik fia Tjaard Andries Petrus sebesülten adta meg magát az angoloknak s szeptemberben meg is halt Protóriában. Krüger sógorai közül Christoffel Tourie elesett, Teunis Eloff és fia küzdenek. Frederik Christoffel Eloff anyja halála után Hollandiába ment. Fia Sarel Johannes Mafeking ostrománál az angolok kezebe került, Gerrit Eloff és fia Frederik Christoffel táborban vannak, míg a másik fia, mint segédtitkár Krüger elnök mellett Utrechtben tartózkodik, Piet Smit az ötödik sógora Krügernek parancsnok, fia elesett, Koos Maan szintén elesett. A kötelességnek ennél nemesebb példáit alig találjuk meg a világtörténelem lapjain.

Elhunyt kis gyermek.

Kurucz Lajos és neje gyászlevélben jelentik, hogy 8 éves kis fiacskájuk, Kurucz Gyula 2 heti súlyos szenvedés után elhunyt. A kis halottat f. hó 18-án, délután 3 órakor temették. az ev. ref. egyház szertartásai szerint a Teleki-utca 64 számú gyászházban.

47 millió korona selyembubóké.

Ennyi pénzt adott ki az állam selyembubókra azoknak a gazdáknak, kik selyem termeléssel foglalkoznak. De ez a termék összeg lehetne ketszerannyi is, ha még többen foglalkoznának selyemhernyó tenyésztéssel és több eper lenne széles nagy Magyarországon. A hasznos fa ültetésére most gondot is fordítanak s így abban a 28 varmegyében melyben selyemtermeléssel foglalkoznak, ez idén három millió felül való eperfaemetét ültetnek ki. — A szegárdi selyemtenyésztési felügyelőség faiskoláiból is tetemesen szaporítják az eperfákat. Maga az intézet 41.602 liter eperfa magot osztott ki, mióta fennáll. Így remélni lehet, hogy fel lendül valamelyest a selyem termelés hazánkban. Többen fogják üzni azt a hasznos üzletet, amely nem kerül sok utánjárásba, gondba, főfájásba és mégis oly gyönyörűséges hasznat hajt a konyhára, amint ezt bizonyítja az a takaros millió summa, melyet az állam kiutalt a selyembubókéért a tenyésztő gazdáknak.

Szerkesztőváltás.

A debreczeni kormánypart új hivatalos lapjánál, a „Szabadság” című debreczeni lapnál szerkesztőváltás történt. Szundy Károly a lap eddigi tehetséges, rokonszenves szerkesztője megvált az állásától, ma már beköszöntött helyette az új felelős szerkesztő, Harsányi Sándor, aki — korábban — a megszűnt Új Debreczeni Friss Ujságot szerkesztette volt. Mi Szundy Károly távozását veszteségnek tartjuk a debreczeni hírlapiradalomra, mert t. hírlapíró társunk mind tehetségével, mind eddigi önzetlen munkálkodásával és igazi úri modorával elismerést és rokonszenvet vívott ki a közönség, mint hírlapíró társai előtt.

Volt debreczeni színészek sikere Szegeden.

Szegedről vettünk egy levelet. Ezen leveleiben a debreczeni színházlátogató kö-

zönségnek három kedvencéről is szó van, kik csak nem rég származtak el a tiszaparti szép magyar városba. F. Kállay Lujza, Fay Flóra és Sziklay Miklós kedves művészeinket értjük, a kik első fellépésükkel meghódították a szegedi közönséget és kritikát. A debreczeni színház volt kedvencei Szegeden is teljes sikert aratnak, de hiányozni fognak nekik a debreczeni színpadról.

Polgármesterből — szatócs.

Jászberény városa még nem is oly rég nagy hatalmu és erőszakos polgármesteréről van szó, aki országos nevet szerzett magának a legutóbb lefolyt képviselőválasztások idejében. Hallatlan vakmerőséggel akarta kibuktatni gróf Apponyi Albertet, melyre minden hatalmát felhasználta, megakadályozván az Apponyi híveit a szavazásban. A híres választás után Török Aladárnak mennie kellett, állásába s vagyonába került azonban a dolog. Török Aladár most Budapesten lakik s a Lipót-köruton szatócs üzletet nyitott.

A csengő tolvajok.

Ezek az éjjeli jó madarak nem sokáig maradnak az ösmeretlenség homáijában. A rendőrség bünyügyi osztálya széleskörű intézkedéseket tett, hogy a kapucsengek, légsúly és hőmérő tolvajok s egyéb kártékony fergeknek még a magva is kiirtassék és türehtetlen garázdálkodásaiknak vége vessék.

Nyári élet a nagyerdőn.

A nagyerdei városi villákat már kibérelték a nyárra. Ismét eleven, pezsgő élet lesz az erdőn. A városi villákban lakást béreltek: A fürdőházban: Steinaecker Sándor, Kovács Károly és Tóth Kálmán; a városi villákban: Vecsey Imre, Szutor Ferencz, Kernhoffer József, Szantó Győző, Bárdos Géza, Roncsik Lajos, Tafler Ignác, Löfkovits Arthur, László Albert, Tóth Béla, Békés Lajos, Szücs Mihály, Steinberger Gyula, dr. Kemény Mór, dr. Tóby Elek.

Az ispotályi templom órája.

Az ispotályi leégett templom tornyát már felépítették. Most még csak az óra hiányzik abból. Az ispotályi templom építési bizottsága tegnap délután ülésezett ebben a tárgyan. A bizottság kimondotta, hogy az órákat helybeli iparossal készítteti el s a tárgyalásokat folytatja Gasparik Antal és Könyv László helybeli órasokkal, melyik hajlandó olcsóbb áron az ispotályi templom óráját elkészíteni.

A katona beszállás megváltása.

A városi tanács a következő hirdetményt teszi közhírré: a természetbeni katona-beszállás terhének megváltása tárgyában. Felhívjuk mindazon háztulajdonosok, akik házaikat folyó 1902. évi május hó 1-től 1903. évi május 1-ig terjedő évre a katonatartás kötelezettsége alól megváltani óhajtják, hogy ez iránti kérelmüket szóval vagy írásban június hó 1-ig a katonai és illetőségi ügyosztálynál (városháza, I. emelet 19. számú ajtó) d. e. 9-től 12 óráig; d. u. 3-tól 4 óráig annyival is inkább bejelentsek, mert a későbbi jelentke-

zések figyelembe vételét nem fognak. Oláh Károly tanácsnok ur figyelmébe ajánljuk, legyen gondja, hogy a szállásbistós urak ne a régi módi szerint járjanak el a katonai beszállásoknál.

Bakonyi Samu a parlamentben.

A debreczeni II. választókerület szeretett országgyűlési képviselője, a Kossuth-párt jeles tagja, dr. Bakonyi Samu már legközelebb elmondja a szűzbeszédét a parlamentben. Idevonnatkozólag tudósítónk ezeket írja Budapestről: A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt ma délután 6 órakor Kossuth Ferencz elnökle alatt értekezletet tartott, melyen az indennitást vették tárgyalás alá, mely szerint a kormány újabb két hónapi felhatalmazást kér. Kossuth Ferencz előadása után a párt elhatározta, hogy ezt a felhatalmazási törvényt visszautasítja és állspontjának kifejtésével a párt elnökét Kossuth Ferenczre bízta meg. Ezután Bakonyi Samu részletesen ismertette az igazságügyi költségvetést, melyet a párt szintén nem fogad el és állspontjának tolmácsolását Bakonyi Samura bízta. Kérdés tárgyát képezte, vajjon a párt fentartsa-e a multkori határozatát, hogy az 1848. XX. t.-cz. végrehajtása tárgyában beadott határozati javaslat felett névszerinti szavazást kér. Egyhangulag elhatározták, hogy a határozatot fentartják és pedig a szavazás elhalasztását péntekre fogják kérni és e célból a vidéken lévő tagokat is táviratilag felhívják.

Ipartestületi bankot.

A következő hír közlésére kértük fel: A debreczeni képesített iparosok f. hó 19-én azaz szombaton este 8 órakor a „Bika” szálloda disztermében Tóth Kálmán ipartestületi elnök tiszteletére, újabb ipartestületi elnökké történt megválasztása alkalmából tarsas vacsorát rendeznek. Jegyek még kaphatók Papp Testvérek férfi szabó czég üzletében Piacz utca 44. szám.

A siketnéma iskola ügye.

Egy magát megnevezni nem akaró városi tisztviselő, a részére biróilag megállapított 10 korona szakértői szemle díjat a városunkban felállítandó siketnéma iskola javára adományozta. A midőn e szives adományt nyugtázní és megköszönni szerencsém van, mint örvendetes ténykörményét hozom a nagyközönség b. tudomására, hogy az egész Hajdú megyében megindult a mozgalom és adakozás a városunkban létesítendő siketnéma iskola ügyében. A mozgalom — tudomásom szerint — oly termékeny talajra talált; mely mellett remélhető, hogy legkésőbb e folyó év őszén már sikerül megnyitni városunkban ezt az emberbaráti szeretetet viszatükröző intézményt. Debreczen, 1902. április 17-én Oláh Károly tanácsnok. Mi azon megjegyzéssel közöljük Oláh tanácsnok ezen érdekes híret, hogy a siketnéma iskolával kapcsolatosan a vakok iskolájának a kérdését is fel kell vetni és meg kell oldani. Ez országos érdeket és jellegét kölcsönözne e mozgalomnak, a melyre még visszatérünk.

Erre legközelebb szólnia. Tő sarhelyen valamely teleni. A v A tanítót e nító urnak érzettel vis telte, hogy tarozat en panács is m akasztott a reczky ebb felebbezett mán most a fölött, h a belügymi szust a taní

Locsa kori kedvel A mindenek művésznő - nálva Koloz bérök s elm utazik de r látogasson s jel ne ke jével együtt

Me A bel novnak mo állapították tenről, aki zarták és b seregbe, ak sokára keg vést tett. E furódott, eg Egy lövés s at, aki a varja kezék falba ment. — Mi tudok róla, volna.

Zágra egy horvát melynek m lehet. — lentik, Krz egyrés ön ler főhadna sitotta a hogy ő nem ni egy tén eselelekedé tan nagy tartományg feljelentette nál és a ha keletkezett, lábán lovag hárdot.

Felekezeti

Egy tü ták, hogy c ról. Elhivat; kijelentette, rá egy képr tehát:

— Os csoportba. tó lesz,

Az inc pillanat alla

Ur-e a tanító.

Erre az igen különös kérdésre majd legközelebb a belügyminiszternek kell válaszolnia. Történt ugyanis, hogy Hódmezővásárhelyen egy Petreczky Jenő tanítónak valamely tanácsi határozatot kellett kézbesíteni. A végzésben formahiba csuszott be. A tanítót egyszerűen tanítónak és nem tanító urnak címezték. Petreczky jogos önérettel visszautasította a végzést s követelte, hogy őt tanító urnak címezzék. A határozat ennél fogva kézbesíthető nem volt. A tanács is megbicsakolta magát és fegyelmet akasztott az önértetes tanító nyakába. Petreczky ebben sem nyugodott meg, hanem felebbezett a belügyminiszterhez. Ilyenformán most már a belügyminiszter fog dönteni a fölött, hogy ur-e tanító. S valószínű, hogy a belügyminiszter a furcsa kanapéproczást a tanító javára fogja eldönteni.

Locsarekné Debreczenben.

Locsarekne, a debreczeni színház egykori kedvelt komikánéja Debreczenben időzik. A mindenk által Locsi mának nevezett művésznő — ki most a színházról visszavonálva Kolozsváron ábrándozik a szerzett babérok s elmúlt idők emlékei felett, Abbaziába utazik de nem tudta megállni, hogy el ne látogasson haza, az ő kedvelt Debreczenébe s jel ne keresse ösmerőseit. Locsarekné férjével együtt holnap délben utazik Abbaziába.

Meggyilkolt belügyminiszter.

A belügyminiszter gyilkosa, a Balsanovnak mondta magát, mint újabban megállapították, Malyssev nevű diák, a kievi egyetemről, akit a legutóbbi zavarok alatt kizárták és büntetesképp besoroztak a hadseregbe, akinek azonban Miklós császár nem sokára kegyelmet adott. A merénylő őt lövést tett. Egy lövés a miniszter altestébe furódott, egy másik máján ment keresztül. Egy lövés megsebesítette a miniszter inasát, aki a merénylőre ugrott, hogy kicsavarja kezéből a fegyvert. A többi lövés a falba ment. A miniszter utolsó szavai voltak: — Miért gyilkolnak meg engem? Nem tudok róla, hogy valakinek rosszat tettem volna.

Kafonai konfliktus.

Zágrában kinos összeütközése volt egy horvát önkéntesnek a főlebbvalójával, a melynek még igen nevezetes következménye lehet. — Ugyanis, mint zágrából jelentik, Krausz Riczhárd a 38. gyalogezred egyéves önkéntese provokáltatta Pampichler főhadnagyot, de a főhadnagy visszautasította a kihívást azzal a kijelentéssel, hogy ő nem köteles fegyveres elégtételt adni egy tényért, melyet mint felebbvaló eselekedett. — Krausz ennek folytán nagybátyja, dr. Sczwarz Lajos tartománygyűlési képviselő útján az esetet feljelentette a zágrábi hadtestparancsnokságnál és a hadügyminiszternél. Az eset abból keletkezett, hogy Pampichler a lovaglő-iskolában lovagostorral megverte Krausz Riczhárdot.

Felekezeti egyenlőség a kaszárnnyában.

Egy tüzérezred önkéntesei elhatározták, hogy csoportképet készíttetnek magukról. Elhivatják a fotografust, aki azonban kijelentette, hogy ilyen sokan nem férnek rá egy képre. Egy böles indítványt tett tehát:

— Oszoljanak az önkéntes urak két csoportba. Így aztán minden arc látható lesz.

Az indítványt elfogadták és néhány pillanat alatt megalakult a két csoport.

Ekkor érkezett oda a főhadnagyuk és amint végignézett az önkénteseken, haragosan szólott:

— Nem engedem, hogy semita-kérdést csináljanak! Tessék új csoportokba alakulni!

Csak most vették észre az önkéntesek, hogy akaratlanul is felekezet szerint váltak ketté. Egy oldalt a keresztények másik oldalt a zsidók. A főhadnagy kiadta a parancsot:

— Vegyesen tömörülni!

Ujra kettéváltak, de amikor a főhadnagy szemlét tartott, kiderült, hogy megint csak külön állottak a zsidók, külön a keresztények.

A főhadnagy káromkodni kezdett.

— No hiszen várjanak! Mindjárt rendezekom én ezt a dolgot!

Középre állott, fölemelte a nádpálcáját és harsányan kiáltott:

— Egy zsidó jobbra! Egy zsidó balra! Egy keresztény jobbra! Egy keresztény balra!

Még maradt néhány keresztény-plaz, azokat is elosztotta egyenletes arány szerint. Nagy ügygyel-bajjal megvolt végre a két csoport; akkor azután haragosan szólott a fotografusnak:

— Hamar kapja le őket, amíg nyugton vannak! Máskorra pedig szerezzon — nagyobb masinát!

Uj vendéglő és kávéház Debreczenben.

Debreczenben a kávéházi és vendéglői élet mind nagyobb lendületet vesz. Épen ezért csak örülni lehet, ha Debreczenben is törekszenek a kávéosok és vendéglősök modern berendezésű kávéházat nyitni. A debreczeni kávéház tulajdonosok egyik érdemes tagja Rosenbergs Simon jelenleg a „Baross” kávéház tulajdonosa nyit jövő hó elsején egy modernül berendezett kávéházat s vendéglőt. A Sas utcán a régi Vilmosfele vendéglőt és kávéházat veszi át Rosenbergs Simon május elsején s úgy a kávéházat, mint vendéglőt a legmodernebbül fővárosi mintára rendezi be. A vendéglőben Dréher-sört fognak mérni s kóser ételeket s zóna reggeliket is lehet lehet kapni. A derék vendéglős, ki ismét egy modern kávéházzal s vendéglővel gyarapítja a várost, a legmelegebb pártfogást érdemli meg a nagyközönség részéről.

Debreczeni rövid hírek.

A debreczeni csendőr szárny új parancsnoka, gróf Csáky Zsigmond százados halnap érkezik városunkba. Az eddigi parancsnok Sebachovszki Gusztáv százados Budapesten lesz pót keret parancsnok. — **Meglopott csizmadia.** Novák András Kegyes Erzsébet nevű nővel Takács András csizmadianál lakott. Takács az asszonyt bepanaszolta, hogy 14 forintos gyűrűjét elzalogosította és azonkívül, hogy 2 frrtól is megkönyvitte. A rendőrség vizsgálatot indított. — **Dankó Pista** nótafaról hírlík, hogy sziniidény berekesztése után Debreczenbe jön társulatával és bemutatja legújabb szerzeményeit. — **Egy nagy bűnös asszony** fogja van most a bűnügyi osztálynak Zilah Mária többször büntetett csavargónő személyében. A hatalmas, erős termetű csavargónő lopások miatt már négy és fél évig volt a fegyházban elzárva, majd gyermekgyilkosság miatt három évig ült Mária-Nostrán, de most a Kossuth-utcán megint lopott. Özv. Szikszay Istvánné 100 koronát érő kocsit ülést és vízhatlan ponyváját lopott és 5 koronáért eladta. Átdadják a királyi ügyészségnek. — **Árvíz a Kut-utcán.** A „D. U.” egy híre szerint a hirtelen tavaszi eső következtében árvíz volt

Debreczen egyik utcáján. A Kut-utcában szakadt fel a csatorna és a piszkos ár elsöpörte az utca egyetlen hidját. Tehát még a debreczeni homoktenger közepette sincs kizárva az árvíz. — **Megölte a pálinka.** Kalló Feri cigánykovács megrögzött pálinkaivó volt. Tegnap annyi pálinkát ivott a Csicsogóban, hogy a gyilkos italtól eszméletlenül rogyott össze. A kórházba szállították, a hol meghalt.

Hírek a nagyvilágból.

Savanya Józsi kiszabadult. A hetvenes években és a nyolcvanas évek elején rettegelt haramia volt a Bakonyban Savanyu Józsi, a kinek híre vetekedett Rózsa Sándoréval. Végre kézre került s 1885-ben életfogytig tartó fegyházra ítélték. Az öreg betyár azóta raboskodott Illaván és az ország többi fegyházában. Nehány év óta Vácott volt s tisztességtudó rabnak ismerték. Ezért aztán tizenöt éves raboskodás után föltételes szabadságra bocsátották. Savanyu Józsi valószínűleg visszamegy a Bakonyba a hol a fegyőzében keresett pénzével valami becsületes foglalkozáshoz fog látni.

Egy órai borozás — 24 fillér. Ezt az eredeti fölíratot alkalmazta egy (francia) borivó helyiség tulajdonosa üzletére. És igazán irt. A borozóba lépő vendégnek 24 fillért egy óra hosszat szabad annyi bort inni, amennyit csak elbir. Már régebben is több nagy francia vendéglőben szokás volt, hogy a vendég tetszés szerinti mennyiségben fogyaszthat bort és kenyeret és ezekért külön fizetni nem kell. E helyett csak a terítékért fizet a vendég a vendéglő előkelősége szerint 50 fillért vagy 1 koronát. — De az, hogy étkezés nélkül 24 fillért tetszés szerinti mennyiségben fogyaszthat a szomjas ember bort ez újítás. — A francia borke reskedelem tulprodukczió következtében most krízisen esik át. Az a borivó helyiség tulajdonosa nem tudott nagy készleteit tulajdonosa nem tudott választotta, hogy hamarabb ritkuljon készlete. A kísérlet bevált és most többen követik a kezdeményezést. Részegekben Tarn városa nem is szenved most hiányt.

A kitagadott fiu gyilkossága. Szegeden történt. Kácsik Imre hetvenéves haz és szőlőtulajdonost tegnap harmincz éves fia József megölte. A gyilkosság régóta huzódó családi vitázkodásnak a betegezése. Kácsik háromszor nősült. Az első feleségétől örökölte a vagyonát azzal, hogy őt a haszonélvezet illeti, de legidősebb fia, József elszomorodva látta, hogy az öreg a vagyont második és harmadik feleségétől származott gyermekeire és szeretőkre költi. E miatt többször összeszólaikozott az apjával, aki nek a szemére vetette, hogy az első feleségét is az ő könnyelmű élete kergette a sirba. Az öreg megunt a folytonos szemrehányást, kitagadta, elkergette a háztól fiat, a ki megnősült és feleségével együtt a seprőgyárban vállalt munkát. De egyre forrott bend az indulat és bosszút esküdött apja ellen. Tegnap megtudta egy kofától, apja szeretőjétől hogy az öreg kiment a szőlőbe. Utána ment és hat óráig leste. Ekkor az öreg hazafelé indult. A fiu megállította és késsel rátámadt. Az apa könyörgésre fogta a dolgot. Ölelgette csókolgatta a fiat, és sirva ígérgette, hogy mindjárt ráirat mindent, ha még egyszer megkegyelmez életének. A fiu nem hatotta meg megrémült apja könyörgése, leteperte az apját, a késsel elvágta a gégejét és még háromszor a nyakába szurt. Aztán hazament. Utközben egy sekély vízben megmosta véres ruháját. Az öreg ember holttestét megtaláltak meg és ma délelőtt fogták el a gyilkos fiut, a ki beismerte, hogy a gyilkos-ságot ő követte el.

A majomszínház.

A vásár tartama alatt Spinetto híres majomszínháza a vásárterren lesz látható. Ezen mulatságos előadásokra előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

FEKETE JAKAB úri dívat, Kalap és fehérnemű üzletét (Debreczen Főter, kistemplom mellett) a tavasz folyamán fővárosi mintára átalakíttatja építkezés és helyszűke végett igen olcsó szolid szabott áron lenet vásárolni, a fenti legjobb hírnévnek örvendő cégénél hol elismert legszebb férfi dívat újdonságok das választéka található.

SZÍNHÁZ.**Műsor.**

Csütörtökön április hó 17-en 159-ik szám „C” A képviselő ur.

Pénteken, április 18-án berlet 160-ik szám „A” A képviselő ur.

Szombaton „B” berletben Egy görbe nap. Euczes bohózat 3 felvonásban.

Vasárnap két előadás, délután 3 órakor felhelyaraskal: Katalin Nagy operette 3 felvonásban.

Este 7 es tel órakor „C” berletben: 1000 év. Történeti látványos színű 10 képen.

A képviselő ur.

(Bemutató előadás.)

Sipuluszoknak ez mar a negyedik darabja, amelyivel a francia bohózatok kiszorítását egyre növekedő sikerrel teljesítő bohózatoknak számát szaporították. Ugyanazon a csapason haladnak mint eddigi darabjaikban. Tréfa, ötlet, elmesség s különösen jelenetesei ügyesség dolgában melto parja az eddigieknek, de mintha a sok bohóság között a szatira gunyos mőselygasa is föléstlanának. Van néhány olyan mondása, ammel keserűbb guynyal meg nem ostorozták a mai protekeziós világot. A mesejét ciknondani fölösleges. Egy nev azonosságou alapul az egész bonyodalom. Regi tema, de nagyon ügyesen van kihasználva. A esetelevény szatir oly kusztaltan vannak összehonyolítva, hogy a közönség soha sem tudja vajjon mi fog következni a jövő pillanatban s ezért folyton ebron tartott elenk-eggel kísérni az egész darabot. Azt mondanunk is fölösleges, hogy a kacsából ki nem tud jutni, arról gondoskodnak a Sipulusz ötlelei.

Az előadás elenk, összevágó volt. Faragóe a főszerep, a lump, a leha, de ötletes Bodollai Keresit abrazolja. Pompás hu morával egy viszi magával a darabot, hogy egymaga is biztosítana a sikert. Ehez az alakításához gratulálhatunk. De igen jó segítséget kapott Odriban, akinek játéka kifo gastalan volt. Breznay Anna nagyanyó szerepben hallatott néhány dramai sikolyt. Takacs Mariska igen jó volt kicsi szerepében. Szóke mint koresolyaművész és Toth Honka, mint Bodollane szintén a legjobbat adták.

A darab következő előadásai remélhetőleg nagyobb közönséget vonzanak, mert ugy a darab, mint az előadás megérdemli, hogy sokan megnézzék — már azok t. i. a kik egyvidam esténél egyebet nem kívánnak tőle.

(—s—c.)

IRODALOM.**A jogt szakoktatás és államvizsgálati rendszer reformja ***

ezimen rendkívül okos és tartalmas röpiratot irt és adott ki **Bartha Béla** dr. debreczeni jogtanár,

A szerzőt e mű megírására a közoktatási miniszternek e tárgyat illetőleg nyilvánosságra hozott legújabb törvényjavaslat-tervezete indította.

Majdnem másfél évtizede foglalkozik irodalmilag is e kérdéssel, melynek e füzetbe foglalt megvilágításánál másfél évtizedes jogtanári tapasztalatait is felhasználta.

A füzet első része a mostani reformtörekvesek történelmi hátteret világítja meg röviden. A második részben jogi szakoktatásunk létező bajait tárgya fel, meg pedig ilyenek gyanant a következőket jelöli meg; a kötelező doktorátust, az egyetemnek főleg ematt való túlszűfoitságot, az ifjuság nagyobb részének a tanszabadsággal üzott visszafelé s a vizsgálatoknak, szigorlatoknak így előálló megdőböntöd eredményét, ami a legsajnálatosabb társadalmi erő-, időes vagyonzaparlás. A harmadik részben ismereti s bírálja a miniszter reformterveit s azokat tulnyomó részükben helyesi. Elfogadja azt, hogy a jogi képzés alap anyaga-va a magánjogot kell tenni; továbbá az egységes képesítést adó államvizsgálatok rendszerét, a vizsgálatoknak állam- s jogtudományiakra különítését, a vizsgálatok olyanmü szervezését, hogy államvizsgáztatási joggal a megfelelő szervezetet s magas tudományos színvonalat igazoló akademiák is felruháztassanak, az állam teljes biztosítékat nyujto beavatkozása mellett s kimutatja a szerző, hogy ily módon sem a felekezeti szeitem tulntetésétől, sem a tudományos színvonal leszállásától nem kell tartani. Nagyban s egészben elfogadja a vizsgálati bizottságok szervezetét, a vizsgálatra bocsátás előfeltételeire, a képesítő hatásra, a két vizsgálat rendszerére, a doktorátusoknak, mint tudosvizsgálatoknak újjaszervezésére vonatkozó részleteket is.

Ellenben eiterőleg a miniszteri munkálattól a államvizsgálatot, mint alapvetőbb jellegű, előbb leteendőnek tárgya a szerző s ennél nem kötné feltételül a végbizonyítványt, sőt az ifjuság joi felfogott érdekében a hatodik felev vegere helyezné, azt az elvet vallván, hogy minden év végen legyen vizsgálat es mindenkor az illető év tárgyaiból. Magától erthető, hogy az államvizsgálatoknak csak együtt vona képesítő hataryuk. Továbbá szabadosításokat ajánl a jogakademiák megfelelő voltaiak kimutatásánál. Melegen partolja a kötelező kollókviumokat s gyakorlatokat, de az utóbbiak számát szaporítani kívánja; az államvizsgálati bizottságok elnökségénél a tanári elem iránt több bizalmat s társadalmi súlynak emelést követel. Az alapvizsgálatok körében a súlypontot a magy. alkotmány- s jogtörténetre, mint a jogtudományi előképzés nemzeti elemére kívánja fektetni; az egyházjogot, mint az állami jogrend szempontjából ma már inkább csak történelmi jelentőségűt, a jogtörténeti tárgyak közé igtatni. A második alapvizsgálatnál, a nemzetközi jognak, mint önálló vizsgálati

*A Benedek Elek lapjából, a „Magyarország”-ból vatták át ezen a Bartha Béla dr. művét oly szépen ösmertető méltató bírálatot.

tárgynak ez idő szerinti mellőzésével a társadalmi gazdaságban alaptanait s irodalomtörténetét, venné fel, mert e tudomány kétségtelenül alapvető jellegű, hiszen a tárgyalagos jog tulnyomólag a gazdasági életviszonyok szabályozója s a tételes jogokat a társadalmi gazdasági alapismeretek nélkül, a magok egészében felfogni s magassabb szempontból méltányolni nem is lehet. Természetes, hogy rendszerének alaposabb tanulmányozása az államtudományi államvizsgálat tárgykörébe tartozik. A füzet ára egy korona. Kapható a szerzőnél Debreczenben.

CSARNOK.**Vaterloo.**

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordított a: **Ifjabb Móríc Pál.**

Ez időtájt masiroztak a szövetségesek százezrei hazajok felé. Gyalogság, lovasság, tüzérség egyvelgesen. Ki gyalog, ki lovon. Nagy kevelyen tölgyfalevelet szurtak a csákök, a sisákök mellé. Egész szurony, lándzsa erdő kanyargott el nap hosszat a város alatt. Örömmükben olyanokat kurjongattak, hogy órányi tavolságból is idehalszolt a kurjongatásuk. Más körülmények között lesujtott volna ez a felvonulás, hisz a mi leveretésünket jelentette, e most hamar megvigasztalódtam, fohászokdtam.

— Csak menjetek! Soha többé ne lassuk egymást.

Czebedétől tudtam, hogy az orosz, osztrak porosz, bajor tisztek naponta belovagoltak a városba az ur de la Faisandria parancsnok udvarlására. A ven emigráns majd kibujt a börtéből, annyira hízelkedett, örvendezett; bezzeg mászent fogadták őket a mi szászleljbelt tisztjeink és a várakozási illetékes tisztek, mindennap vityak két vagy három parbajt kiut a zöldden és sokat holtan nyujtoztattak ki a zöld gyöpre, amenyoyiben a mi tisztjeink nem állhattak az ellenség látását. Összekaptak. Aztán csak ledobták a kabatot. Kard ki. Már megvolt a parbaj. A kórházzsolgák a hordággal nem győztek ide s oda szaladgálni. Majd másikat is usjagolt Czebede, hogy a regi tiszteket egymásután küldték a felszoldra, ellenben koblenzi enigrans urfiakat raktak a helyökre. Továbbá a katonaságot diszben parancsoltak ki a miséhez és a papok egy viselkedtek, mintha már a vallbojt mit sem érte, mi becsülete sem volna. . . . Én azonban nem merelődtem, könnyen vigasztaltam magamat.

— Utóvégre majd csak kiegyenlítődik minden. . . . Fő a nyugalom, hogy mi békén élhessünk, dolgozhassunk, a többi majd magától rendbe jön.

Még akkor nem fogtam fel, hogy a békéhez nem elég, hogy mi megvagyunk a dolgok állapotavai elégedve, hanem hogy a többi nép se békétlenkedjek. Én, meg a neni a lakodalom óta mindennel kibékültünk. Gyakorta belatogatott hozzánk. A kosara mindig tele volt friss tojással, gyümölcseszel, zöldséggel, kalácsesal. Minekünk kedveskedett így és folyton tréfalkozott.

— Ej! Goulden ur, ha csak az orczájára nézek, mindjárt leolvason róla, hogy jól érzi magokat az én gyermekeim. Velem is gyakran tréfált.

Üzlet átvétel.

Van szerencsém tudatni, hogy a Békés Emil ur előnyösen ismert **fűszer és csomoge üzletét Piacz utca 70. sz. alatt** átvettem és azt az ismert szolid elvek szerint saját bejegyzett cégem alatt fogom vezetni. A **közélgő husvét ünnepekre** ajánlok saját felügyeletem alatt lévő mindenféle **fűszerárakat** — továbbá

Husvétí bort és szilvóriumot.

Magamat a i. é. közönség szives pártfogásába ajánlva, vagyok teljes tisztelettel **KRAUSZ J. BERNÁT.**

— No, ugy-e Józsi meg más a házaselet vagy ha a legény borjuval, fegyverrel ezipekedik valahol Lützen körül.

— Ó, ó... meghiszom azt Grédi mama! S nem állhattam meg kaczagás nélkül.

Majd leült a néni. A kezét összetette s úgy elmélkedett.

— Hát pedig azt mind a békének köszönhetjük... Ha békében élünk, akkor boldogan élünk. Igazán fel nem foghatom, hogy mégis kerülnek olyhaszontalan, meztelábas fickók, akik nem átallják még a királyt is szidalmazni.

Goulden ur eleinte csak hallgatott és dolgozott tovább. De ha már sokáig elmélkedett a néni, akkor közbeszólt:

— Ej! az ördögbe! Hagyja már az ilyen beszédet Grédi anyó. Hisz tudhatja, hogy minde ki szabadon nyilváníthatja a véleményét. Vagyon két követi kamaránk, alkotmányunk, szóval szabad a meggyőződés.

— Már pedig, a mit én mondok az igaz, erősködött a néni. Goulden ur pedig nem feszegette a kérdést tovább. Ősmerte a néni, hogy micsoda derék asszony, de ha valamit a fejébe vett, abból nem engedett egy betűnyit sem. Sőt még nevette is a jó gazdám, hogy tüzeskedik a néni. Így aztan harag sohasem volt közöttünk. Am valami újabb esemény következett be.

(Folyt. köv.)

Nyilttér.*

Nyilatkozat.

Alólirott tisztelettel kinyilvánítom, hogy a „Debreczen” ápr. 15-iki száma 6-ik oldalán „Böszörményi hírek” utolsó cikkjében közölték nem felelnek meg a valóságnak. A baptisták ugy H.-Böszörményben, mint másutt is, a keresztelésért sem pénzt nem vesznek, sem a keresztelendőnek nem adnak. Így ezen tudatást azon alaptalan állítások közé kell sorozni, melyek a „H.-Böszörmény és vidéke” cz. betilapban egy idő óta a baptisták ellen megjelentek, amelyekre igyekeztem volna felvilágosítással szolgálni, de beküldött kéziratommal vissza utasítottam, daczára annak, hogy a fentebb említett lapnak ez ideig előfizetője voltam.

Ebből könnyen megítélhető, hogy mily szilárd alapon állanak azon közlemények, a melyekhez hozzá szólani nem szabad.

H.-Böszörmény, 1902. ápr. 16.

Balogh S

bapt. hitiszónok.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

כשר של פסח

A közelgő

iszr. husvéti ünnepekre

üveg-, porcellán-, zománczozott edényeket és mindenféle evőeszközöket

ajánl

KASZANYITZKY ENDRE

Debreczen, Piacz-utca 57 sz.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítettek.

Első Eperjesi len és

damaszt műszövőde képviselője. **Schvartz Victor** Debreczen, Sinionffy u. (városi bérház.) Valódi Rumburgi és Irlandi vásznak, Schrotl-féle schifonok, törülközők, ágyhuzatok, damaszt és asztalterítékek, zsebkendők és kész fehérműek raktára.

Kútfüróknak

lakatosoknak, kovácsoknak, különféle szerszám és használható ócska vasak üzlet feladás miatt minden elfogadható áron eladó. Ugyanott egy esztergapad teljes lakatos műhely berendezés ólesón kapható. Piacz-u. 26.

Alkalmi vétel.

Széchenyi utca végén nagy vásártér mellett, főtér közelében fekvő 4000 négyszögöl föld ház vagy gyárteleknek eladó. Értekezhetni Dorsch Hugó asztalos urnál Nagyvásártér.

Kátrány, karbolinium

a legjutányosabban kapható Félégyházi János fűszer fizletében a Piacz és Miklós-utca sarkán.

Eladó vagy kiadó.

A vasut és csolnakázó tó mellett gyárhelyiségek, ipártelepnek, alkalmas új épület, ugyanott lakások is kaphatók. Értekezhetni Kétmalom u. 11.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és kipróbáltabb jelű.

Modern finom kiállítás.

Katalogus ingyen.

Katalogus ingyen.

Premier-Werke, Eger (Csehország.)

Mindenütt

még kis helyiségekben is kerestetnek ügyes ügynők egy kedvelt különlegességi áru eladására, melynél napenként 5 esetleg 25 koronát is kereshetnek.

Ajánlközások, hivatkozással ezen lapra és az eddigi foglalkozás megnevezésére „Kere et” cz. alatt H. Schalek hirdetési irodájához Bécsbe küldendők.

Turul permetező.

A jelenkor legjobb

peronospóra permetezője

javitott alakban, 1902. Modell, fényesen kiállotta a próbát. Teljesen szilárd, rez alkatrészekkel egy percz alatt kivehető széi-karámmal. Könnyű, jó és biztos munka.

==== Kapható ====

Kontsek Géza

magkereskedésében, Kossuth utca 7.

Megérkeztek

a legszebb tavaszi ujdonságok

női divatszövetekben

Bluz selymekben, Tennis, Chiné és De laine szövetekben, napernyőkben

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen Rózsater.

Mauk József

férfi szabó üzlete

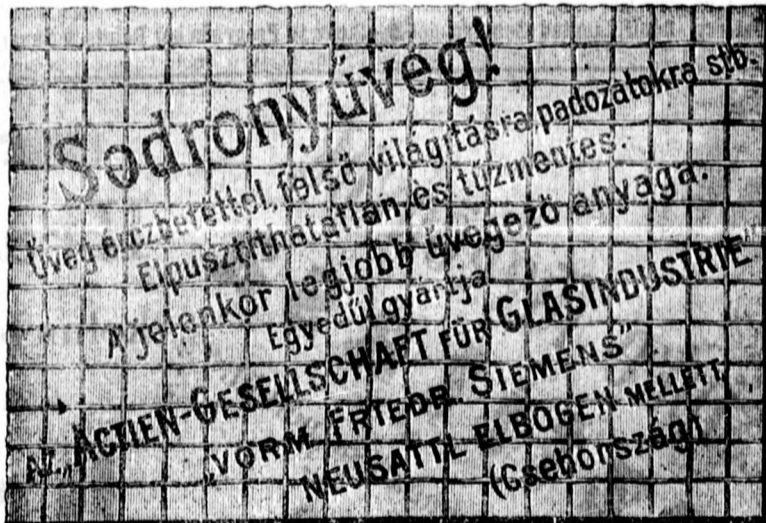
Debreczen, főtér 12. (Stenczinger ház)

Tudatja a mélyen tisztelt vevőit, ugyszintén a n. é. közönséget, hogy a

tavaszi ujdonságok hazai, angol és francia szövetekben megérkeztek.

Ajánlja magát a legújabb divatu öltönyök, valamint e szakmába vevő ruhák elkészítésére

szolid árak és pontos kiszolgálás mellett.

Más gyártmányok u. m.: mindenféle üvegek és üvegárók, belga és német táblaüveg-félék, üvegöntvény, sajtolt üvegek és védjegyzett préselt üvegbetűk.

SZABADOS és ROSSI
vizezeték és világítási vállalat
DEBRECZEN
Piacz-utca 58.

Légszusz és vizezetékek
CLOSETEK
és csatornázások,
SZIVATTYUK
Fürdőberendezések
és **Gőzfürdők**
stb. berendezésére.
Kőgyagcsövek raktáron.

Egyedül valódi angol
THIERRY'S BALZSAM
Közegészségügyileg megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése keresk. törvénytörés mintavédelem alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használ: 1. Utóérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek körös bajainál, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyít a legrégebbi bajokból is. 2. Kötő hatása van torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a hideglelést. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor, szélgyorsot s a tegrángatásokat. 5. Megment az aranyeres fájdalomtól s kigyógyít a Hamorrhoidákból, szeliden mozdítja elő a székelést s a vér tisztulását, javítja az étvágyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, üres fogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Nagyon jó gyógyszer kül és beibajoknál, u. m. sebeknél, lázhólyag, szemölcs, égési sebek, fagyos tagoknál, rüh és kiütéseknél, megszünteti a fejfájást, szakgatást, rheumát, fülbántalmakat stb. Csak mindig vigyázzunk a mellékelt zöld mezejű **apáca-védjegyre!** Hamisításoktól legjobban óvakodunk, ha **egyenesen** gyáramból Ausztria-Magyarország minden állomására franco rendelünk 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért, Bosznia és Herzegovinában 4 kor, 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés előrefizetés vagy összeg utánvétele mellett.

Miért szenved ön? Hiszen önnek, amely gyógyulása bizonyos még akkor is, ha sebe bármily régi, sőt a fájdalmas operációt is elkerülheti, ha a valódi Thierry A. féle **Centifolia** kenőcsöt használják, mely rendkívül vonzó, a sebek gyógyításában valamint a fájdalmak enyhítésében utlíerhetlen. A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazható: a szoptatók mellkeménykedésének, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csontveszedeéseknél, vágás, szúrás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, seret stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömméreg, körömgüllés, a lábak járás közben történt kibesülése, fagyás és ege-tés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kibesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugas stb. eseteiben. 2 tégyel csomag csomagolással, postadíjjal együtt 3 kor, 50 fill. Temérdek előismerő levél megtekinthető. Utánzatok vételétől óva intek mindenkit és arra ügyeljünk, hogy „Schutzengel Apotheke des Thierry (Adolf) Lini ed in Progradá” a tégyelbe van-e égetve. Eme két gyógyhatásban utóirhetlen szer soha nem romlik el, sőt mentül régebb, annál jobb, nem árt a szernek a fagy, sem meleg s ezáltal télen nyáron szétkölödhető. Mindenkor hatással van s alkalmazása esetén könnyen bevárható az orvosi se-gély, természetesen nem szabad hatástalan utánzásokhoz nyulni, melyért csak haszontalanul elprédáljuk a pénzt, hanem mindig tartson minden család készletében e világhíri, olcsó, megbízható, a mellett árta-matlan szerből. A hol nem bizonyos, hogy az én kintő szerem ott ajánlatos egyenesen tőlem hozatni. Cim

Apotheker Thierry (Adolf) Limited Schutzengel-Apotheke in Progradá bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Főraktár: Budapest Török József, Agramban Mittelbach S. és Bécsben Brady C. gyógyszerészeknél.

Csipke függönyök
tisztítása
a szőlek elrongálása nélkül.

kifogástalanul
Hrabéczy Antal
kelmefestő és vegytisztító inté-
zetében eszközöltetik.

Debreczen
Széchényi utca 42 sz.
Üzlethelyiség az utcára.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.

A legújabb

női ruhaszövetek, delain,
batist, zephir és minden-
féle mosóruha kelmek

óriási választékban

raktárra érkeztek

Donogán és Smossy

Kunz József és Társa utódai cégnél
Kistemplom bazár.

Hallatlan

olcsó árban kapható

egy teljes férfi öltönyre

való ruhaszövet bármily színben, a tavaszi és
nyári időnyre 3 méter

2 forint 75 krért.

A vállalat készpénzfizetés mellett összevása-
rolja a posztógyárosoktól a visszamaradt árukat
és így ily hallatlan olcsó árban bocsátja eladás-
ra. Nincs tehát semmi félrevezetés benne, hogy
ily mesés olcsó árban kapjatok e ruhaszövetek,
melyeknek minden darabja válogatott minőségű,
dívatos mintájú és megéri a vételár kétszeresét.

Megrendeléseket csak utánvét mellett
eszközlünk.

A nagy forgalom miatt s tekintetbe véve a rend-
kívül olcsó árakat, mintákat nem küldünk.
Vidéki megrendeléseknél a szín megjelölése ele-
gendő.

Központi ruhaszövet kivitelű vállalat.

BUDAPESTEN V. Ferencz-József tér.

Legolcsóbb

bevásárlási forrása a

vasárnap

és konyhafelszerelési cikkeknek.

Nánássy Lajos

vasüzlete, főtér. Keresk. és Iparkamara
épület 69 szám.

Ahol a tisztviselők, tanárok és vasutasok %
engedményben részesülnek. — Kereskedők,
iparosok és földbirtokosok részére a legol-
csóbb napi folyó árakat számítom.